

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Una proposta innovadora: les baixes mèdiques per menstruacions incapacitants

25-05-2022

El [Consell de Ministres del dia 17 de maig de 2022](#) va presentar una iniciativa del Govern per modificar la [Llei orgànica 2/2010, de 3 de març](#), de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs. Aquest projecte legislatiu conté nombroses i rellevants novetats en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, i afecta també la regulació de l'avortament. No obstant això, entre totes aquestes novetats destaca, per innovadora i per la gran repercussió social i mediàtica que té la qüestió, la relativa a la concepció de la salut menstrual com a estàndard de salut, i les repercussions que això pugui tenir en l'àmbit de la protecció social.

A més d'establir l'obligació d'incloure l'educació menstrual a Espanya i de plantejar diverses mesures relacionades amb la millora de l'accés a productes menstruals, especialment per a persones amb menys recursos, destaca el reconeixement, per primera vegada en el nostre dret de la Seguretat Social, d'una prestació específica d'incapacitat temporal (IT) per a quadres mèdics que es deriven de menstruacions incapacitants o menstruacions incapacitants secundàries, que impedeixen a moltes dones de treballar amb normalitat.

Com sabem, la IT està regulada en els [articles 169-176 del TRLGSS](#), que distingeix entre les situacions degudes a malaltia comuna o accident no laboral (contingències comunes) i les que tenen l'origen en accidents de treball o malalties professionals (contingències professionals). En el cas de les malalties comunes, a més del requisit d'alta o situació assimilada a l'alta, els beneficiaris han d'acreditar un període previ de cotització –o “carència”- de 180 dies en els cinc anys immediatament anteriors al fet causant, i el cobrament de la prestació es produeix a partir del quart dia -els tres primers dies queden desproveïts de protecció econòmica. En aquests casos, a més, la prestació comporta un import econòmic equivalent al 60% de la base reguladora fins al vintè dia de baixa, i s'incrementa a partir de llavors fins al 75%.

Doncs bé, en aquests moments ja s'anaven reconeixent *de facto* situacions d'IT derivades de menstruacions incapacitants, que són considerades una contingència comuna i, per tant, s'exigeix la carència a la qual ens hem referit anteriorment. A més, els tres primers dies del procés manquen de prestació econòmica de la Seguretat Social, per la qual cosa, tret que l'empresa apliqui una millora en aquests casos, la dona treballadora afectada per aquestes circumstàncies,

en la majoria dels casos, i a conseqüència de l'escassa durada de la majoria d'aquests quadres, no rebrà cap prestació o la prestació rebuda serà d'una quantia molt escassa. El Ministeri d'Inclusió ha facilitat dades segons les quals s'han reconegut al voltant de 6.000 incapacitats temporals a l'any per dismenorrees o quadres de tensió abdominal per la menstruació.

El projecte que va anunciar el Govern el dia 17 de maig de 2022 inclou, en aquest sentit, importants novetats, entre les quals destaquen les següents:

- Previ informe mèdic, aquest tipus d'IT permetrà que una dona es pugui quedar a casa unes hores de la seva jornada laboral o uns dies si el dolor de la menstruació li impedeix treballar.
- Aquesta IT es pagarà des del primer dia i anirà a càrrec de l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS).
- La durada d'aquesta IT es correspondrà amb els dies que cada dona necessiti, conformement al seu quadre mèdic.
- Aquesta IT no requereix període de cotització previ; és a dir, no fa falta carència.

Encara que el recorregut de la tramitació legislativa d'aquest Projecte és encara llarg, serà molt interessant seguir-lo amb atenció, ja que la mesura a la qual ens hem referit resultarà, amb tota seguretat, objecte de tota mena de valoracions per part dels diferents grups parlamentaris, sense que puguem descartar que es facin propostes alternatives a les cambres o que es proposin modificacions d'aquesta regulació.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació